

Anders

Ja

D66

D66 kiest voor:

- **Investeren in de openbare ruimte en openbaar groen van buurten en wijken**
- **Bouwen van woningen voor starters, ouderen en de middeninkomens**
- **Bouwen in de bestaande stad en het groene open landschap behouden**
- **Meer mogelijkheden om zelf een woning te bouwen. Als individu of collectief**

Wonen in het groen als ideaal

Investeren in buurten, wijken en dorpen

Breda is een prettige stad om te wonen, werken en leven. Het heeft het imago van een echte 'woon'stad'. Wonen in Breda doe je voor je plezier. D66 herkent zich in dat beeld. Toch mag Breda niet achterover leunen. Om het ook in de toekomst een prettige woonstad te laten zijn, moet het komende stadsbestuur hard aan de slag met een aantal grote opgaven. Hoewel Breda geen Vogelaarwijken kent en de omvang van de problematiek in vergelijking met steden als Rotterdam en Eindhoven beperkt is, mogen de leefbaarheidsproblemen in sommige buurten en wijken niet onderschat worden. Duurzame verbetering van buurten en wijken in Breda-Noord vergen ook de komende periode extra investeringen in de openbare ruimte, vergroting van een divers woningaanbod en realisatie van voorzieningen zoals Brede scholen. Ook het bestrijden van de langdurige werkloosheid verdient hoge prioriteit. De wijkaanpak van de Heuvel is hiervan een goed voorbeeld. Ook de recente inspanningen in Geeren-Zuid leveren positieve resultaten op. Blijven investeren is noodzakelijk om duurzame resultaten te boeken.

Naast de successen in de Heuvel en Geeren-Zuid kent de afgelopen periode ook tegenvallers. Voorbeeld is het afnemen van de woon- en leefkwaliteit in delen van Brabantpark, Kesteren, Muizenberg, Fellenoord en Schorsmolen. Deze ontwikkeling moet wat D66 betreft worden aangepakt. Verbeteringen op het gebied van openbare ruimte, woningaanbod, wijkconomie en veiligheid voorkomen dat er over een aantal jaar meer grootschalige investeringen noodzakelijk zijn. Het verbeteren van het beheer van de openbare ruimte, vergroten van de werkgelegenheid en veiligheid in de wijk zijn voor D66 belangrijke speerpunten.

De Bredase woningmarkt kent, net als de landelijke, grote problemen. Zo zijn er te weinig betaalbare woningen voor jongeren en starters op de woningmarkt. Ook voor ouderen zijn er te weinig geschikte woningen. D66 wil leeftijdsbewust bouwen om toekomstige tekorten te voorkomen. De belangrijkste kritiek van D66 betreft het gevoerde woningbouwbeleid van de huidige coalitie. In de afgelopen periode zijn er veel te veel appartementen gebouwd met beperkte buitenruimte. Grondgebonden

Anders

Ja

D66

**D66 hecht
grote waarde
aan de
groene
kwaliteiten
van Breda**

**Inwoners
ontspannen
graag in het
groene
buitengebied**

woningen met een buitenruimte zijn schaars en veel te weinig gebouwd. Mensen die eigenlijk liever in Breda willen wonen zijn om die reden verhuisd naar de gemeenten Oosterhout en Etten-Leur. De door de coalitie opgelegde eis van minimaal 30% betaalbare woningen in ieder bouwplan heeft de realisatie van nieuwe bouwplannen onnodig bemoeilijkt. D66 kiest ervoor de prioriteit te leggen bij compact bouwen in het gebied Via Breda, naar voorbeeld van het Chassé Park, het realiseren van grondgebonden woningen met een buitenruimte en het verruimen van de mogelijkheid om zelf of als collectief een eigen woning te bouwen. Een modern, eigentijds woningbouwbeleid, gericht op de middeninkomens, waarmee individuele woonwensen verwezenlijkt worden. Nieuwe woningen in het midden- of hogere segment zorgen voor circa vier 'doorstroom' verhuizingen. Een forse inzet op doorstroming zorgt daarom voor extra beschikbaarheid van starterswoningen en betaalbare woningen aan de onderkant van de markt.

D66 hecht grote waarde aan de groene kwaliteiten van Breda. Inwoners ontspannen graag in het groene buitengebied rondom Breda en waarderen groen in de stad. Een voorbeeld hiervan is het intensief gebruikte Valkenbergpark, maar ook het gebied boven de Bredestraat in de Haagse Beemden kan op veel waardering van bewoners rekenen. Groen in en om de stad zorgt ook voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor kennisintensieve en internationale bedrijven die op hun beurt weer andere bedrijvigheid aan zich binden voor zowel hogere als lagere inkomens. Minder te spreken is D66 over het slechte onderhoud van het openbaar groen. Groen rondom huizen verbetert de kwaliteit van de wijk en verhoogt de waarde van de woningen met circa 5%. Behalve het beheer van het openbaar groen vindt D66 dat het beheer van de openbare ruimte wat betreft verharding, stoepen, fietspaden en pleinen moet worden verbeterd. Het is de ambitie van D66 om in 2014 alle achterstanden in het beheer van de openbare ruimte te hebben weggewerkt.

De kwaliteit van de openbare ruimte wordt niet alleen bepaald door de mate van het beheer. Ook de kwaliteit van de inrichting, de gebruikte materialen en architectuur leveren een positieve bijdrage aan de kwaliteit van leven. Investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte nodigt andere partijen uit tot 'eigen' investeringen in winkels, woningen en tuinen. Succesvolle voorbeelden zijn de Ginnekenweg-Noord en Boschstraat. Investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte levert een duurzame bijdrage aan de leefbaarheid, verhoogt gevoelens van veiligheid en verhoogt de OZB-inkomsten door een stijging van de waarde van onroerend goed. In de komende periode wil D66 actief investeren in de kwaliteit van de inrichting van de openbare ruimte.

Anders

Ja

D66

Het huidige openbaar groen in buurten en wijken moet behouden blijven

Dat het open landschap in en rondom Breda ook in de toekomst behouden blijft, is geen vanzelfsprekendheid. D66 kan zich niet vinden in de huidige politieke keuzes voor stedelijke uitbreiding. Geplande woningbouwprojecten, zoals bij Bavel, zijn in concept achterhaald en door de de tijd ingehaald. D66 geeft prioriteit aan nieuwe, vrijkomende bouwlocaties in de bestaande stad. Het meest bekende voorbeeld is Via Breda / Spoorzone en de recent gesloopte voormalige CSM-fabriek. Het bouwplan De Drie Hoefijzers laat zien dat er grote behoefte bestaat aan betaalbare woningen op korte afstand van de binnenstad en het centraal station. Voor D66 heeft het realiseren van woningen in de bestaande stad prioriteit. Bouwen in de bestaande stad is voor D66 echter niet hetzelfde als volbouwen. Het huidige openbaar groen in buurten en wijken moet behouden blijven. Ook kan nieuwbouw nog beter worden ingepast in de bestaande bebouwde omgeving. De huidige parkeernorm is te laag om ongewenste gevolgen van parkeerproblemen te voorkomen in bestaande buurten en wijken. D66 wil de huidige parkeernorm bij nieuwbouwlocaties verhogen en aanpassen aan het huidige autogebruik. De noodzakelijke parkeervoorzieningen dienen bij voorkeur ondergronds te worden aangelegd.

De toekomst ligt in de bestaande stad

- D66 legt de prioriteit bij binnenstedelijke ontwikkeling. De voorgestelde strategie voor de stedelijke ontwikkeling bestaat uit het voltooiën van de projecten die al gestart zijn en het verschuiven van de prioriteit van buiten de stad naar binnen de stad. D66 geeft prioriteit aan het 'opvullen' van de lege plaatsen in de stad. De woningbouwlocatie Teteringen is wat D66 betreft de laatste grootschalige woningbouwlocatie buiten de bestaande stad en dorpen.
- D66 kiest voor een ambitieuze inzet op hoogwaardige ontwikkeling van Via Breda / Spoorzone. D66 wil in 2010 starten met onderzoek van de herontwikkelingsmogelijkheden van het CSM-terrein. De herontwikkeling van het Havenkwartier kan wat D66 betreft starten in de periode 2010-2014. De economische crisis mag niet leiden tot kwaliteitsverlies bij Via Breda. De ontwikkelingsstrategie moet gericht zijn op duurzame ontwikkeling van een tweede stadscentrum.

Anders

Ja

D66

Ruimte creëren voor kleinschalige bouwinitiatieven

De tijd van eenvormige seriematige woningbouw is voorbij. Mensen willen graag zelf invloed hebben op de vorm, indeling en kwaliteit van de toekomstige woning. De toenemende verschillen tussen mensen en leefstijlen vragen om meer maatwerk. D66 wil in toekomstige bouwplannen graag ruimte reserveren voor eigentijdse vormen van (collectief) particulier opdrachtgeverschap. Invloed op het ontwerp en realisatie van de eigen woning vergroot de betrokkenheid van mensen bij hun straat en buurt. De gemeente dient hierbij belangrijke randvoorwaarden te bewaken op het gebied van stedenbouw, duurzaamheid en architectuur.

- Het overaanbod op de kantorenmarkt mag geen aanleiding zijn voor een concurrentiestrategie op prijs, waarbij zoveel mogelijk goedkoop vastgoed op de markt wordt gebracht. De gemeente zal de ontwikkeling actief moeten stimuleren door zelf te investeren in het gebied. Voorbeelden zijn de realisatie van een evenementenhal en een hoogwaardige congresaccommodatie, en het huisvesten van onderwijsinstellingen. De economische crisis heeft geleid tot een grote omslag in het denken van de vastgoedsector. De private marktsector zal niet in staat zijn om alle overcapaciteit in de stedelijke plannen de komende jaren op te vullen. Voor (lokale) overheden is het daarom essentieel zelf keuzes te maken voor de belangrijkste projecten en die keuzes hoogwaardig te ontwikkelen door zelf te investeren. Dit geldt van de inrichting van de openbare ruimte en de eisen die worden gesteld aan architectuur tot het actief benaderen van instellingen om zich te vestigen in het gebied Via Breda.
- Starten met het herontwikkelen van overige binnenstedelijke ontwikkellocaties, zoals het Hero-terrein, Amphibia-Langendijk en de Lunet. De locatie Amphibia-Langendijk is zeer geschikt om moderne stadswoningen met een buitenruimte te realiseren voor gezinnen met kinderen, samenwonende stellen en alleenstaanden in een van de meest populaire woonwijken van Breda.
- Het voltooiën van de bouwplannen in de bestaande investeringswijken, zoals Heuvel, Hoge Vucht, Doornbos-Linie en Driesprong.
- Geen grootschalige woningbouwontwikkeling bij Bavel. D66 vindt de uitbreiding van het dorp Bavel met circa 750 woningen niet passen bij de schaal en identiteit van het dorp. D66 ziet mogelijkheid voor een kleinschalige uitbreiding met prioriteit voor grondgebonden woningen voor starters, jongeren, senioren en gezinnen die op zoek zijn naar een woning met een tuin in een dorps decor.
- De geplande woningbouwlocaties Lijndonk-Tervoort en boven de Bredestraat worden geschrapt.

Anders

Ja

D66

De volledige realisatie van het verbinden van de Nieuwe Mark is voor D66 een belangrijke wens

- De stringente eis van 30% betaalbare woningen per bouwplan wordt geschrapt. D66 geeft prioriteit aan het maximaal realiseren van grondgebonden woningen met buitenruimte voor de middeninkomens. Het minimum aandeel betaalbare woningen van het totaal aan gehonoreerde bouwplannen voor de periode 2010-2014 legt D66 op 20%.
- Het realiseren van 'groene' routes tussen de huidige parken, groene zones en het buitengebied. Dit vergroot de kwaliteit en mogelijkheden voor bewoners om te sporten, recreëren, fietsen, wandelen in en om de stad in een groene, aaneengesloten omgeving.
- Een haalbaarheidsonderzoek uitvoeren naar de mogelijkheden voor stadslandbouw in Breda. Dit kan de kracht van de huidige voorzieningen zoals het Milieu Educatief Centrum en de Kinderboerderij Breda-Noord versterken.
- De volledige realisatie van het verbinden van de Nieuwe Mark is voor D66 een belangrijke wens. Een verbinding tussen de hoek Markendaalseweg / Karnemelkstraat en de Vredenburgsingel leidt tot een geweldige kwaliteitsverbetering van de binnenstad. De gerealiseerde Nieuwe Haven vormt hiervan het bewijs. D66 was in de jaren zeventig de eerste politieke partij in Breda die de heropening van de Haven en het doortrekken van de Nieuwe Mark op de agenda van de lokale politiek heeft gezet. De kwaliteitsslag die aan de westzijde van de binnenstad tot stand is gebracht, zal worden doorgezet door ook aan de oostzijde van de binnenstad het water, dat ondergronds overkluisd al aanwezig is, weer zichtbaar te maken. De verbinding tussen het water aan de west- en oostzijde van de binnenstad kan, deels open, worden hersteld.

Anders

Ja

D66

D66 vindt het belangrijk dat de komende periode de leefbaarheid in buurten en wijken wordt verbeterd

De kracht van buurten, wijken en dorpen

- Doorzetten van de huidige plannen voor de openbare ruimte in de investeringswijken Breda-Noord, Driesprong en Heuvel.
- De bezuinigingen van de rijksoverheid op de financiële middelen voor herstructurering en herontwikkeling in de bestaande stad komen de mogelijkheden om verbetering te realiseren van de leefbaarheid in buurten en wijken niet ten goede. D66 vindt het belangrijk dat de komende periode de leefbaarheid in buurten en wijken wordt verbeterd. Om herstructurering en wijkvernieuwing mogelijk te maken moet de gemeente meer eigen financiële middelen bijdragen aan belangrijke projecten in buurten en wijken. Het herontwikkelen van winkellocaties en pleinen heeft hierbij prioriteit. Voorbeelden zijn het Dr. Struyckenplein, het Nolensplein, winkelcentra De Berg en de Donk, het Edisonplein, winkelcentrum De Burcht en het Brabantplein.
- Wijkontwikkelingsplannen voor Breda-Noord richten zich op zelfredzaamheid, ondernemerschap in de wijk, bestrijding van langdurige werkloosheid door middel van het vergroten van de vaardigheden en verhogen van het kennisniveau.
- Investeren in de Haagse Beemden. Uitvoering van het WijkImpulsPlan Haagse Beemden. Investeren in de kwaliteitsverbetering van openbare ruimte en uitstraling van winkelcentra De Berg en De Donk. Realiseren van een jongerenvoorziening in de Haagse Beemden.
- Opstellen wijkvisie en investeringsplan voor Brabantpark, naar het voorbeeld van WijkImpulsPlan Haagse Beemden. Actief de mogelijkheden onderzoeken voor kwaliteitsverbetering van het Brabantplein. De uitvoering is afhankelijk van de bereidheid tot samenwerking van maatschappelijke en private partners.
- De huidige wijkontwikkelingsactiviteiten in investeringswijken koppelen aan het onderwijs. Een school is het hart van een buurt en wijk. D66 kiest voor een wijkgerichte aanpak in alle Bredase buurten en wijken, waarbij samenwerking met partners in de wijk, zoals corporaties, welzijnsorganisaties, kinderopvang, sportverenigingen, culturele instellingen, bibliotheek en dergelijke centraal staat.

Anders

Ja

D66

Verhogen van het gevoel van veiligheid door beter beheer van de openbare ruimte

- D66 heeft in de afgelopen periode het initiatief tot het project Wonen boven Winkels genomen. De uitvoering van de plannen verloopt succesvol. Het historisch stadshart telt 765 panden waarvan er 140 geen woonfunctie hebben. D66 wil uiterlijk in 2014 minimaal de 65 meest kansrijke panden voorzien van een woonfunctie.
- Het realiseren van kwalitatief goede studentenhuisvesting.
- Het realiseren van zestien Breda courts (kunstgrasveldjes) in buurten en wijken in de periode 2010-2014

Investeren in een duurzame openbare ruimte

- Instellen van een budget voor het opnieuw inrichten van de openbare ruimte om hiermee een kwaliteitsslag te realiseren. Prioriteit wordt gegeven aan prominente zichtlocaties met een historische waarde. Een voorbeeld hiervan zijn de singels rondom het stadshart van Breda.
- Verhogen van de veiligheid(sgevoelens) in alle Bredase wijken door beter beheer van de openbare ruimte. In het bijzonder de groenvoorziening, verharding en verlichting.
- Realiseren van het wegwerken van alle achterstanden in investeringen beheer openbare ruimte in 2014. Eerste prioriteit voor openbaar groen, verharding en verlichting.
- D66 hecht veel belang aan de betrokkenheid van de inwoners bij de eigen woon- en leefomgeving. Een belangrijke rol spelen hierbij de buurt- en wijkorganisaties. Ter versterking van de betrokkenheid is D66 voorstander van het instellen van buurt- en wijkbudgetten.

